

А Д А О С Ъ

ла

ПРОМЕМОРИА ДЕСПРЕ ДРЕПТЪЛ ИСТОРИК

ал

АЪТНОМИЕИ БИСЕРИЧЕШИ НАЦИОНАЛЕ

а

РОМЪНИЛОР ДЕ РЕЛЕЦЕА РЪСЪРИТЕАНЪ

ди чес. рец.

ПРОВИНЦИИ АЛЕ МОНАРХИИ АЪСТРИАЧЕ.

De

АНДРЕЕЪ ШАТЕНА

Епископъ диецезан ромънеск ал Бисеричи ръсъритене
дин Трансилваниа.

С I Б I Ъ, 1850.

Ди Типография лѣ Георгие де Клозице.

Sala G. Sion.
1869

1869 Sala G

Ап легѣзрь къ челе че ам скріс дн Прометоріа теа тіпзрітѣ дн анъл трекзт 1849 нѣ ва фї де прїос а арѣта шї маї преларг векїмеа классїкѣ а вісерїчїї ноастре рѣсѣ-
pitane дїн Моnархїа Австриакѣ.

§ 1.

Днтрѣ Фragmentеле історїче але Бісерїчїї ноастре дїн
Ѣнгарїа шї Ардеал афлѣт, прекзт не днвацѣ „Magazinѣл
історїк“ дн парт. III. Фооа 163 дела дої рецї адекѣ дела
Matia шї дела Владїслав патрѣ дїпломе сѣнѣтоаре деспре
дрептѣріле Преодїлор, Ігѣменїлор шї Епїскопїлор дн Марат-
мѣрѣш шї деспре релѣчїзнеа лор къ Мітрополїа дїн Ардеал.
Спре лѣтмѣрїеа днделесѣлїї ачестора днсемпѣтм аїчї, къ
дої пропрїетарї де леѣеа рѣсѣрїтеанѣ дїн Маратмѣрѣш, Ба-
лїдѣ Водѣ шї Драгѣ Мешер Фѣндарѣ ла Аннѣл 1391 дн а-
чел цїнст о Мѣнѣстїре днкінатѣ сѣлїнтѣлї Архангел Міхаїл
шї о днзестрарѣ къ шенте cate; дѣп' ачееа мергѣнд ла
Konstantinopol се рѣгарѣ де Патріархѣл Antonis II ка сѣ
о прїмеаскѣ сѣвт протекцїзнеа са. Патріархѣл прїмі къ
мѣлѣдмїре ачееастѣ жертвѣ, нѣмі не ѣн Пахомїѣ Ігѣмен ал
Мѣнѣстїреї, шїї деде асторїтате деплїнѣ песте тодї Преодїї
шї Крещїнїї дїн локѣріле че се цїн де Мѣнѣстїре; еар
Фѣндаторїлор, шї Преодїлор шї тѣтѣрор Крещїнїлор дїн цї-
нѣтѣл Мѣнѣстїреї ле деде дрептѣл, ка ла тоартеа Ігѣменѣ-
лї сѣшї алеагѣ еї алт Ігѣмен, каре сѣ окѣрїтѣеаскѣ Мѣ-
нѣстїреа шї локѣріле еї. — Дѣпѣ леїле апѣсѣтоаре де не
тїмпзріле ачелеа, Преодїї нострї ера днсѣрчїнадї къ мѣлѣ

Фелієрі де таксе ші де дърі, каре ле плътеа де а дрептъл Рецелѣ. Рецелє Matia дъпъ черереа Мітрополітълѣ Ардеалєан Јовануеһік (маї віне Іоаннікїз) скътеге ла аннъл 1479 пе Преодїї пострїї дїн Марамъръш де тоате ачеале сарчіні. (Акт. I.) — Кътръ аннъл 1490 зн Кълъгър рѣшніак къ нътеле Іоанн дїн Мъпъстіреа сфжнтълѣ Ніколає дїн Мънкач се фъкъсе Епіскоп сзвординат Мітрополітълѣ дїн Ардеал. Ачест Епіскоп аръжндъсе дннainteа Рецелѣ Владіслав, ші зїкнд: къ шадє дн Мъпъстіреа сфжнтълѣ Міхаїл дїн Марамъръш, де оръ че шедєа дн Мъпъстіреа сфжнтълѣ Ніколає дїн Мънкач, черѣ, ка венітъріле Мъпъстіреї дїн Марамъръш сѣ ісе деа лѣї дъпъ векїл овїчеїѣ. Владіслав коммжндъ, 1491 ка Преодїї ші Крешїнії пострїї дїн Марамъръш сѣ плътеаскъ чєле къвеніте Епіскопълѣї ка знїї кап ал лор, прїн зрмаре ші Преодїї ші Крешїнії дїн локърїле, че се дїнеа де Мъпъстіреа сф. Архангел Міхаїл. (Актъл II.) Іларїз Ігъменъл Мъпъстіреї днделегжнд къ Епіскопъл а скос прїн недрент о акт-фелїѣ де дїпломтъ, алєргъ ла Реце, ші арътъ дрептъріле Мъпъстіреї, каре ле а къдїгат дела Патріархъл Antonїѣ. Рецелє Владіслав днкрєдїнїндъсе деспре дрептеле черерї але лѣї Іларїз, днтърї дрептъріле Мъпъстіреї (1498), днскрїсе дн дїплота са хрїсовъл Патріархълѣї tradъс дн лїмба латїнъ, шї'л днтърї прїн асторїтатеа са, днсѣ ашеа, ка Ігъменъл Мъпъстіреї сѣ арате чїнcte къвенїтъ ші сзвзнєре Епіскопълѣї дїн Мънкач, ші Мітрополітълѣї дїн Ардеал, кързіа єра сзпъс ачєл Епіскоп, (Актъл III къ хрїсовъл Патріархълѣї дїн презнъ). Епіскопъл Іоанн къ тоате ачєстєа нз днчєтъ а фачє претєнсізні асзпра венітърілор Мъпъстіреї, рзїжндъсе пе дїплота маї сзспонєнїтъ, дїн каре прїчїнъ Ігъменъл Іларїз фз сїлїт сѣ се плжнъгъ де поз ла Рецелє Владіслав, каре сорочї дннainteа са пе Епіскопъл шї пе Ігъменъл, днсѣ Епіскопъл нз кзтезъ а се аръта дн-

nainteа Рецелѣи, ши Ігъменѣл дожднѣ скѣтире дн черериле сале челе дренте. (Актѣл IV.)

§ 2.

Къпринсѣл скрисореѣ чеѣ дин тѣиѣ адекъ а ачеѣа дела Рецеле Matia, este ачеста :

„Ної Matia, дин мѣла дѣи Dsmnezeѣ Рецеле Унгарѣи, Бохемѣи ш. ч. а. Фачем къпоскѣт прин ачаста тѣтзор, челор че се къвине: къ Ної атѣт дѣпъ змѣлѣта рѣгъчѣзне а крѣдинчосѣлѣи пострѣ Пъринте Іоанникѣ Митрополѣтѣл дин Алѣа Іѣлѣа кѣт ши дин деосевѣта Ноастрѣ мѣлъ ам скѣтѣт дндѣрат пентрѣ toate тѣмпѣрилѣ виѣтоаре пе тодѣ Преодѣи ромѣнѣи де леѣеа грѣчеаскѣ дин комѣтатѣл Марамѣрѣш, чеѣ де акѣм ши чеѣ виѣторѣ де плѣтиреа орѣ керор таксе ordinarie ши естраordinarie каре трѣвѣѣа еѣ дн мѣзлокѣл лѣкѣиторѣлор пострѣ реѣещѣ сѣ ле плѣтеаскѣ Мѣѣестѣдѣи Ноастре; ва дѣ скѣтим ши мѣнтѣим прин пѣтереа ачестѣи кѣрдѣи. Дин каре причѣнѣ въ комѣндѣм серѣос воѣ тѣтзор крѣдинчосѣлор пострѣ Dictatorѣи ши Перденторѣи аѣ тѣтзор такселор ноастре ordinarie ши естраordinarie, асемине ши Дрегѣторѣлор камерѣлор сѣрилор ноастре регале, ши Викарѣлор лор челор дин презѣсѣл комѣтат Марамѣрѣш, ка сѣ нѣ кѣтезѣдѣи нѣчѣ одатъ, ши нѣчѣ днтрѣн mod а констрѣнѣе де акѣм днainte пе презѣиши Преодѣи Ромѣнѣи де леѣеа грѣчеаскѣ сѣпнѣши поменѣтѣлѣи Митрополѣт, спре плѣтиреа орѣ кѣрор таксе ordinarie ши естраordinarie, каре трѣвѣѣа еѣ сѣле плѣтеаскѣ дн мѣзлокѣл лѣкѣиторѣлор пострѣ регалѣ днпротѣива Формѣи скѣтиреѣи Ноастре, ши сѣ нѣи сѣпѣрадѣи, сѣз сѣѣ тѣрѣвѣрадѣи дн орѣ че mod дн персоанѣ сѣз дн лѣкрѣрѣи пентрѣ неплѣтиреа ачелора, сѣвѣт амѣлѣндѣареа де а нѣерде мѣла Ноастрѣ. Ачѣеаскѣ карте с'а рѣчетѣт ши с'а дат арѣѣтѣторѣлѣи. Дат дн Бѣда дн Сѣмѣѣта чеа динтѣиѣ днainte де Дѣминѣка Бѣкѣрадѣивъ Аннѣл Домнѣлѣи 1479, ал регѣтѣлѣи Ноастрѣ дин Унгарѣа &c. 22, еарѣ дин Боѣмѣа 11. “

§ 3.

Къпринсѣя скрисореѣ а доѣа, адекъ а mandatzьлѣ Рецелѣ Владислав есте ачеста :

„Владислав дин мѣла лѣи Дѣмнезез Рецеле Ѣугаріеѣ шѣ ал Боеміеѣ &c. Тѣтѣрор крѣдинчощлор Ностріѣ Прелацѣ, Баронѣ, Грофѣ, Кастеланѣ, Новѣлѣ, шѣ Сѣвординацилор лор, асемінеа Четѣдѣнлор, Орашелор шѣ Сателор, шѣ Дрегѣторилор, Жѣзилор, шѣ Кѣпетеніилор Сателор, шѣ тѣтѣрор алтор оаменѣ де орѣ че старе шѣ кондиціоне дин орѣ че лок ал Регатълѣ пострѣ дин Ѣугаріа, каріѣ вор ведеа ачестеа, сънѣтате шѣ мѣлѣ. Крѣдинчосѣя пострѣ Пѣрпнтеле Іоанн Епископѣя Рѣшпѣачилор дин Мѣлѣстїреа сѣ. Мѣхаїл Архангелѣя дн Маратѣрѣш де леѣеа гречеаскѣ не а арѣтат Ноѣ кѣ таре плѣнцере, кѣ не пропріетѣдїле воастрѣ шѣ дн мѣзлокѣя вострѣ се аѣлѣ мѣлѣдѣ Преоцѣ рѣшпѣачѣ шѣ мѣлѣдѣ дѣрранѣ дин леѣеа гречеаскѣ, шѣ сѣвѣ стѣплѣнїреа лѣи, каріѣ нѣ вор сѣ деа венѣтрїле, че се кѣвѣн лѣи шѣ нѣмїтеѣ Бїсерїчѣ дѣплѣ векїлѣ овїчеїѣ, днтрѣ тарѣ парѣбѣ шѣ стрїкѣчїзне а дрѣнтѣрлор Бїсерїчеѣ лѣи. Шѣ Фїнд кѣ Ної нѣ врем сѣ сѣферїт ка ачел арѣтѣторїѣ шѣ Бїсерїка лѣи сѣ се лїпсеаскѣ де овїчнїтеле шѣ дрѣнтеле сале венѣтрї: вѣ коммѣндѣм воѣ крѣдинчощлор пострѣ, шѣ тѣтѣрор челор дїнтре вої, серїос прїн ачастѣ карте а Ноастрѣ, ка де акѣм днпайте сѣ фачеѣдѣ дн тоате модѣрїле, ка презїсѣлѣ арѣтѣторїѣ шѣ нѣмїтеѣ Бїсерїчѣ сѣ се рѣсѣнѣз прїн Преоцѣ рѣшпѣачѣ шѣ дѣрранї де леѣеа гречеаскѣ прїн пропріетѣдїле воастрѣ шѣ дин мѣзлокѣя вострѣ, тоате венѣтрїле, карѣ се кѣвѣн лѣи дн тоате локѣрїле шѣ дн тоате тїмпѣрїле, шѣ сѣ нѣ фачеѣдѣ алтїнтрелеа. Ачастѣ карте с'а речетїт шѣ с'а дат арѣтѣторїѣлѣ. Дат дн Сѣвѣрѣвїлѣ пострѣ Алѣа Регалѣ, дн чеа дїнтѣїѣ Дѣмїнекѣ днпайте де сѣрѣвѣтоареа ла ландѣрїле ферїчїтѣлѣ Аноктол Петрѣ, Аннѣл Домнѣлѣ 1491, ал регатълѣ пострѣ дин Ѣугаріа &c. 2, сарѣ дин Бохеміа 21. “

§ 4.

Къпринскя Скрисореї атреїа, адекъ чеї днтъритоаре, есте ачеста :

„Ної Владислав дін міла лзі Дѣмнезех Рецеле Днгаріеї, Бохеміеї &c. Фачем кѣпоскѣт прін ачаста тѣтзор, челор че се кѣвіне, къ чінсітлѣ ші евлавіоскл фрате Ларіе Ігзменѣл Мъпъстіреї Бісерічії сф. Архангел Міхаїл дін Марамзръш мъртърісіторіѣ де леѣа гречеаскъ, венінд ла фаѣа Мбіестъдії Ноастре, не а арѣtat, ші не а presentat Ноѣ о карте прівілеціалъ а Преа сфінгітлзі Пърінте Антоніѣ Фостлзі Патріарх ал четъдії Константінополітане, носеї Роме, ші а тоатъ лѣмеа, скрісъ не пергамент къ літере гречешї, ші днтърітъ къ печетеа са къ плѣтѣ че е акъѣат, ші къ ачеста хп есемпларіѣ tradѣс дін ворѣъ дн ворѣъ дн лімба латінъ, деспре ніше дрентърї ші скзтінгї але ачелеіашї Бісерічії сф. Міхаїл, date де ачел Патріарх, ші днсемпнате ші спедіфікате маї жос дн къпрінскя ачелзіашї есемпларіѣ. Рѣгжндзне не Ної, ка съ віневоім дндзрат а прімі аѣа карте патріархалъ ші тоате челе къпрінсе дн тржнса, а о дної, ші а о днтърї къ пѣтере pentрѣ totдезна, дн фавореа ачелзі фрате Ларіѣ ші а зрмъторілор лзі, ші аї Бісерічії маї сѣс пѣміте. Къпрінскя кърдії ші ал есемпларіѣлзі еї есте днтр'ачесте ворѣе:

„Antonіѣ дін міла лзі Дѣмнезех Патріарх ал четъдії Константінополітане, носеї Роме, ші а тоатъ лѣмеа. Віне пѣскздії ші дн Дѣмнезех опорадії ші взнії крещінії, де смереніа Ноастръ дѣпъ днтъріреа Дѣхлзі сфжнт ізвїдії фїї ші ѣенерошії Балїѣъ Водъ ші Драгъ Мешер, карїї аз фѣндат о Бісерікъ саз о Мъпъстіре дн Марамзръш дн пѣтеле сфжнтлзі Архангел Міхаїл, аз венїт ла Ної, ші не аз рѣрат не смереніеа Ноастръ дн стареа чеа неферічітъ ші аменїѣтзоаре а Імперіѣлзі, ші аз стързіт дн ферічіре ші дн аскълареа, каре аз авѣт дѣпъ овїчеїѣл леції крещіне

ши аз дикнат ши аз дързит смиреніеі Ноастре ши Бисеричіі
 proprietatea лор чеа кз дрептъл къщигатъ, адекъ Бисерика
 (Мънъстіреа) чеа фъндатъ дн нзмеле сф. Архангел Міхаіл,
 аша ка съ фіе сънъсъ Бисеричіі смиреніеі Ноастре, ши съ
 аскълте де джнса. Іаръ Ноі възжд дорінда лор чеа дреантъ,
 ши прівінд ла кредінда лор ам пріміт жертфа ачаста а лор
 плъкътъ, ши не ам плекат ла воінда лор, ши ам вінекъ-
 вжнтат кз аstopitatea Ноастръ чеа патриархалъ пе Драгъ
 Местер Фііл смиреніеі Ноастре, ши аша ка ачала пе
 каре'л ва алеџе Дзмнезех Ігъмен дн нзмита Мънъстіре,
 съ айвъ ши ел вінекъвжнтареа Ноастръ, прін каре съ
 поатъ сфінці toate Бисеричіле каре сжнт дн пертінен-
 цііле презісеі Мънъстірі. Ла ачестеа, ка деакъ врезн
 Архієпископ саз Епископ дінтре сънъшіі Ностріі с'ар афла
 дн нзмита Мънъстіре, саз дн пертіненціле еі, съ фіе спре
 ажсторіѣ нзмитълзі Ігъмен, прекъм аратъ ачестъ карте а
 смиреніеі Ноастре днтърітъ кз печетеа Бисеричіі Ноастре.
 Пентрз къ Ноі ам пріміт съвт протекціонеа Ноастръ ача-
 стъ Бисерікъ дін імнъ кзратъ ши кз маре чінкте, ши спре
 мажнзіреа кредінътъдїі, ши днръдзім Ігъменълзі еі, ши
 дѣм нѣтере пecte toate венітъріле нзмитеі Мънъстірі ши але
 пертіненцілор еі, каре се дншіръ аичі жос: Сітажъл, Ме-
 гешаја, Ъгоџа, Бершава, Чічіъл, Балванъл, Алмаџіъл, ши
 дн toate челе аичі нзмите Ігъменъл Пахоміх съ айвъ пѣте-
 ре деплінъ ши чінктире де кѣтръ тодї Преодїі ши де кѣтръ
 алдї оаменї, карїі се афлъ дн презіса Мънъстіре ши дн
 пертіненціле еі, аша днкжт съї днведе, ши съї повъдъ-
 еаскъ ла фанте взне, але съфлетълзі ши але трънълзі, ши
 съ айвъ съ жѣдече пѣріле че се дїн де сказнъл вісеріческ
 дн презіса Мънъстіре ши дн пертіненціле еі. Ши съ айвъ
 съвт пѣтереа ши съвт мажніле сале toate Бисеричіле дн пер-
 тіненціле Мънъстіреі, ши toate венітъріле лор, ши але нѣ-
 митеі Мънъстірі, ши не тодї Преодїі, ши дн toate слъжвеле

Dămnezeеші съ поменевскѣ пе Патриархъ съ. Din care
 прічинѣ вамъ да вѣ ачеастъ карте а Ноастръ. Ші къ деа-
 къ с'ар дѣтѣмъ пла, ка съ мѣръ Ігъменъ (прекъмъ тоуі
 сѣнтѣмъ мѣриторі) атѣнчї тоуі Фрагії дѣховнїчї шї Балїдѣ
 шї Драгъ Местер, къ тоуі оаменїї мїчї шї маї дїн нѣмі-
 теле пѣртенендії але Мънѣстїреї, съ се адѣне, шї аша адѣ-
 наді съ алеагъ зп Ігъменъ къ аstopitatea шї вїнекъвѣнтареа
 Ноастръ. Ші чел че ва фї аша алесъ съ аївѣ тоатѣ пѣтереа
 песте тоате венїтзїле Мънѣстїреї презісе дн ачелашї модѣ
 шї къ ачелашї кондігізїнї ка шї Фостъ дн аїнїтеа лї, къмъ
 сазъ да де кѣтрѣ Ної днтрѣ чїнїтеа сѣжнтзлї Архангел
 Міхаїл. Ші спре маї маїре крѣдїнѣ адеверїнѣ шї днтрїре
 а локзлї сѣжнт ам да ачеастъ Карте а Ноастръ. Ші аче-
 стеа сазъ скрїс дн 13. зїле але лїнеї лї Август дн аїнїл
 каре се скрїе 6899. "

" " Аша дарѣ Ної азїнд ачеастъ рѣгъчїене
 а поменїтзлї Фрате Іларїз, шї прїмїндзо днѣрат, шї
 вѣжнд къ сѣпра скрїса карте а нѣмїтзлї Патриархъ нѣ е
 расѣ, нѣ е скѣпчеллатѣ, шї нѣ е стрїкатѣ дн нїчї о парте
 а са, дншїрѣмъ шї днскрїемъ ессемпларїзлї еї дїн ворѣ дн
 ворѣ дн ачеастъ скрїсоаре а Ноастръ асемїне прївїлеціалъ
 шї о прїмїмъ шї о апровѣмъ къ тоате челе кѣпрїнсе дн трѣн-
 са, днкѣт се веде, къ сазъ да дрепт шї дѣпъ леѣе, шї
 днкѣт адевѣрѣл ворѣще пентрѣ дѣнса, шї днпоїндзо дн-
 тѣрїмъ къ пѣтере пентрѣ тодѣзна дн Фавѣреа ачелїашї Мъ-
 нѣстїрї сѣ. Міхаїл Архангел шї прїн зрѣаре дн Фавѣреа
 Фрателзлї Іларїз, шї а тѣтрѣр зрѣтѣорїлор лї, днсѣ аша,
 ка ачел Фрате Іларїз шї зрѣтѣорїї лї съ деа Епїскопзлї
 дїн Мѣнкачъ кѣвенїта чїнїтїре, еарѣ Архїепїскопзлї дїн
 Трансїлванїа челзї де акѣм, шї чѣлор вїїторї,
 ка маї Марїлор сѣ съ ле арате кѣвенїта сѣпѣнере шї а-
 скѣларе. Ші днтрїмъ ачѣаста прїн пѣтереа шї мѣртзїрїа
 ачѣстї Кѣрїї але ноастре, кѣреїа с'а акѣдат пѣчѣтеа ноа-

стръ чеа секретъ, къ каре не слъжѣмъ ка Реѣе ал Ънгаріеі. Dat дн Кашовіа prin тѣнѣле чинѣтѣлѣі дн Христосъ Пъринте Toma, Епископъ дн Іазрин, шѣ кематълѣі Архіепископъ дн Агріа, сѣпретълѣі Секретарѣі шѣ Канчеларѣі ал кърѣіі Ноастрѣ, шѣ ѣвѣтѣлъ постръ кредѣнчос. Дн 14 зѣле але дънеі лѣі Маіѣ, Annъ дн Домнълѣі 1494. еаръ ал Регатълѣі постръ дн Ънгаріа &c. 8. шѣ ал Бохеміеі 24. “

§ 5.

Къпрѣнѣл Скрисоріі апатра шѣ дн зрѣтъ, адекъ ал чеі протекціонале, есте ачеста:

„Ноі Владиславъ дн мѣла лѣі Дъмнезѣс Реѣеле Ънгаріеі, Бохеміеі &c. Кредѣнчосѣлор пострѣ, Деспанълѣі, Віѣе-Деспанълѣі, шѣ Жѣдекъторѣлор Новѣлѣлор дн Комитатълъ Марамъръш, челор де акът, шѣ челор вѣиторѣ сѣпътате шѣ мѣлъ. Нісе аратъ Мѣѣстѣдѣіі Ноастрѣ дн персона къчернѣкѣлѣі Фратѣ Іларѣі Ігъменълѣі де леѣеа грѣеаскъ дн Мъпъстѣреа сѣ. Міхаѣл Архангѣл дн Марамъръш, къ де шѣ Ноі ам днтърѣт дъпъ рѣгъчѣвнеа ачелъѣашѣ арътърѣіѣ, о карте а Преа сѣпѣндѣлѣі дн Христосъ Пъринте Antonis Патриархълѣі Констанѣнополѣі деспре нѣще дрѣнтърѣі шѣ лѣбертѣдѣі але прѣзѣсеі Мъпъстѣрѣі, date де ачелъ Патриархъ; къ тоате ачестеа чинѣтѣлъ Фратѣ Іоаннъ Епископъ дн леѣеа грѣеаскъ дн Мънкач, резімат не о карте довъндѣтѣ дела Мѣѣстатеа Ноастръ, тълкъѣндъо стрѣтѣвѣ, сѣ сілі дн вара трѣкѣтъ дн поѣрѣва ачелор дрѣнтърѣі date дела прѣзѣсѣлъ Патриархъ, а такса не тоѣі оамѣнѣі, карѣ се аѣлъ дн пертѣненѣіле помѣнѣтеі Мъпъстѣрѣі, шѣ се стрѣдъѣеѣе а траѣе ла сіне къ недрѣнтѣлъ венѣтърѣле Мъпъстѣреі. Шѣ къ тоате, къ Ноі ам кіѣмат не амъндозѣ пърѣіле днaintedа Мѣѣстѣдѣіі Ноастрѣ, ка сѣ жѣдекът днтре дъншѣі ачѣастъ прѣчѣнъ, днѣсъ нъмѣтѣлъ Епископъ дн Мънкач нъ с'а арътат днaintedа Ноастръ ла тѣмпъл хотърѣт. Де ачѣеа Ноі, неврѣндъ ка арътърѣіѣл сѣ се сѣ-

перс дн дрепъриле сале сзпт ревизиэнеа ачестор диферинге, въ командѣм воъ крединчолор пострѣ къ deadincьл prin ачеаста, ка приминд ачеастъ карте а поастръ съ нъ лъсацѣ, ка презисъл аръѣторѣ съ се констрингъ а плъти къ недрептъл оре-каре венитърѣ нъмитълѣ Епископ din Мънкач, дппотрѣва дрепърилор шѣ привилецилор нъмитеѣ Мъпъстѣрѣ, чѣ съ'л скътигѣ шѣ съ'л апърацѣ prin асторитатеа че саз dat воъ prin ачеаста де къртъ Мъיעтатеа Ноастръ дн ачест респект, шѣ prin дрептатеа чеа сфжнтъ, пъпъ кжд се ва реведеа prin Ноѣ пъра шѣ диферинга маѣ сзс атинсъ; алтнтрелеа съ нъ фачегѣ. Ачеастъ карте с'а речетит шѣ с'а dat аръѣторѣлѣ. Dat дн Бзда дн ажнъл сървътоареѣ феричѣлѣ Апостол Andreiș, Annъл Domнълѣ 1498 ал Рераѣлѣ постръ din Țngaria 9, еаръ din Bohemia 29. — — а чинтитълѣ Георгѣ Секретарѣлѣ — — Регале, &c. "

§ 6.

Din toate ачесте vedem, къ Бисерика, шѣ крединчолѣ еѣ din пърциле Țngarieѣ ера мълт скътигѣ де Реѣеле Matia шѣ де зрпърѣл съз Владислав, шѣ къ Реѣѣ ачестѣа лъсеръ асърпъшѣ о грѣжъ деосевѣтъ пентръ джншѣ. Din диплома лѣ Matia шѣ din а доза а лѣ Владислав, се vede, къ Бисерика ръсърѣтанъ дн Ардеал аз авѣт Mitрополѣ саз Архѣепископ, де кареле се цѣнеаз креѣцинѣ ръсърѣтенѣ din Țngaria, деѣ Mitрополиа ачеаста се естѣндеа кѣар шѣ песте пърциле Țngarieѣ. Din диплома лѣ Matia нѣ се фаче кзноскѣт шѣ нъмеле Mitрополѣлѣ де пе атнчѣ, Ioannigis.

§ 7.

Преа пъдинъ време пътъръ фолосѣ дипломеле ачесте, пентръ къ зрмаръ annѣ чеѣ непорокомѣ дела 1514 — 1559. Дн акърора кърѣере tot фелѣл де непорочѣрѣ се днтжмпласъръ дн Ардеал шѣ дн Țngaria. Дн епоха ачеаста кадѣ I. анархѣа чеа ескатъ din гъвернъл Реѣелѣ Владислав, шѣ

din pierrea cea mare a aristocratilor. II. Ungarii au vrut a se folosi de antipatriile din Turcia, unde dupa destronarea lui Baiazet prin fiul sau Selim se pusea la treburile imperiului dintre frati, III. Georgiu Doja Secuila din Ardeal amand poporul din Ungaria la adesea din robie, de unde au sarmat si sarmarea poporului din Ardeal. IV. Bataia cea cruciata de la Mohacs 29. August 1526, unde au pierit Regele Ladovik, zmelelor lui Vladislav, si Turcii ca invingatori dupa ce pierdusera tot ce aveau pierdut, si Buda o dederu flacarii, se ardeaua din cauza ca nu puteau sa meara mai departe. V. Razele de la Ferdinand Imperator Austriei si dintr-un Ioann Zapolia pentru Tronul turcilor care prin Turcii pierduse, arse si jefuise. VI. Petru Domnul Moldaviei 1528 intru din Ardeal, si preda fara scuza, si puse la aspra armata Imperatorului Ferdinand; iar Ioann Zapolia au puse la aspra Ardealului de dinaintea orii, dar si Moise Domnul turcilor romanelor 1530 au intrat dintr-un Biserici, si pierdusera din nou ca dintr-un an apoi dandu-le ca sine pierduse prizoneri. VII. Dupu tratatul din anul 1537 trevsea, ca Ungaria si Ardealul sa fie sub stapanirea lui Ferdinand, dupa fiind tratatul acela pierduca, dupa moartea lui Zapolia, Isabella Regina au declarat pe cel care dadea pierdut pierduse pricinii Ardealului noxe fatalitate, pentru ca Imperatorul Ferdinand au vrut sa si sune si dintr-un Ardealul ca arme, care pierduse vadaza Regina au ceru ajutoarele de la Turcia. VIII. Din anul 1555 au fost din toata fara o zi din imperiul, si rani mi de oameni.

§ 8.

Dupa acestea si acestor asemenea neprocoase antipatriile politice au vrut sarmata, ca sarmarea politica sa

треакъ ши престе лъкръриле висеричеші. Аичеа се poate помени лъдиреа днвѣдѣтѣрей чеі позъ висеричеші din Церманія, ши Елвеція, каре пѣтрѣнсъ пѣнъ ши дн Ардеал, de unde аз зрмат, къ Лхтеранисмъл, Калвинисмъл ши Шнитарисмъл, тоатеші афларъ пѣртиниторі дн міка царъ а Ардеалъ-лъі. Министръл Реѣinei Исавелла Петръ Петрович прими маі днтѣѣ Лхтеранисмъл, дѣп' ачееа Калвинисмъл, дн ефѣршит ши Шнитарисмъл, (1551) еар тинеръл Принѣипе Ioann Сіric-танд се помени къ ачеастъ днвѣдѣтѣрѣ, ши маі пре зрмъ се фѣкъ протекторіѣ зелос ал еі, ши аша маі таре съ лъдї Калвинисмъл днтре Шнгѣрі, ши Лхтеранисмъл днтре Немѣдї. Ромѣнїї дшї цїнзрѣ леѣеа лор стрѣмошеаскъ. Дн аннъл 1557 Епископъл католїк Павлъ Борнемисса стѣнд пе партеа лѣї Фердинанд, фъ вѣтѣт де Петрович ши гонїт дн Шнгарїа, пропрїетѣдїле епископешї се конфїшкаръ, ши Епископатъл католїк се дефїїнѣ. — Митрополїт де леѣеа гречеаскъ ера пе атѣнчї Стефан I. Торма дїн ачест аннѣ авем о дипломъ дела Реѣїна Исавелла, прїн каре денѣмедѣ пе Христофор Епископ дн Мъпѣстїреа Фелдїод, каре аша сѣнъ :

„Ної Исавелла, дїн міла лѣї Дѣмнезѣх Реѣїна Шнгарїей, Далмаѣїей, Кроаѣїей &c. фачем кѣпоскѣт прїн ачеастѣ тѣтѣрор челор че се кѣвїне, къ ної атѣт дѣпъ рѣгѣчїзнеа зпор кредїнчомї аї пострїї дїн партеа чїнѣтїтѣлї ши евла-вїосѣлї вѣрват Христофор фѣкѣт кътрѣ Мѣїестатеа Ноастрѣ, кѣт ши дїн мерїтеле ши вїртѣдїле ши шїїнделе deocesїте de лїмба ши лїтератѣра гречеаскъ, къ каре ам дн-целес, къ есте днзестрат; ам хотѣрѣт, сѣї дѣм ачелѣї Христофор Епископатъл Мъпѣстїрї Фел-Дїод къ тоате цїнѣтѣ-рїле, венїтѣрїле ши фолоселе, каре леах авѣт дїн векїме ачел Епископат, днсъ къ ачесте кондїѣїнї, ка ел дїн ачееа Мъпѣстїре съ тѣртѣрїсеаскъ леѣеа гречеаскъ тѣтѣрор челор че се кѣвїне, сѣї днвѣе, ши съ черте, ши съ педенсеаскъ пе чеї къ пѣртѣрї реле, ши днтѣрїм ачеастъ даре прїн пѣ-

terea ачестеї кърді. Din каре причинъ въ рекомандѣмъ
 воъ тѣхъор Преоділор, Къльгърілор ші тѣхъор оаме-
 нилор де орї че старе ші кондиціоне, карїї мъртърїеск
 леѣа греческъ прекъм с'а зїс маї сѣс, ка де аїчї д-
 пайте съ кпоащедї пе презїсъл Христофор де Епископ
 ал Мъпъстїреї Фел-Diod, съ аскълатї де джисъл, шї съ
 въ сѣпънедї лїї, шї сїї дадї шї съ фачедї съ ісе
 деа тоате венїтърїле, каре аз обїчнїт а се да дїн ве-
 кїме, лїї, саз омълї лїї, каре ва арѣта ачестъ карте,
 фъръ нїчї о днпотрївїре: алтїнтрелеа съ нъ фачедї.
 Ачестъ карте с'а речетїт шї с'а дат арѣтърїзлїї. Дат дн
 Алба-Ізліа Вїнерї дъпъ Дъмїнека Бъкърадївъ, аннъл Dom-
 пълї 1557. Ісавелла Реѣїна m. p.

§ 9.

Дн аннъл 1557 се прїмї прїн леѣїле дърїї Конфес-
 сїзнеа лѣтеранъ, дн 1564 чеа калвінеанъ, шї дн аннъл
 1571 чеа знїтарїѣ. Дъпъ че дн кїпъл ачеста позеле Кон-
 фессїзнї аз трїзмфат асъпра Бїсерїчеї католїче, днчепъръ
 а атака шї Бїсерїка рѣсърїтеанъ. Маї таре стрїкѣїзне
 дїнтре тоате їаз адсе Калвінїї, карїї ера чеї маї нъмерошї,
 шї прїн зрмаре чеї маї нътернїчї дїнтре Ънгърї. Прїн дн-
 сѣфлареа ачестора Іоанн Сїгїсмънд лъъ пропрїетатеа Лан-
 крѣм дела Мїтрополїтъл рѣсърїтеан дїн Бълград, пентрѣ къ
 н'аз врѣт съ прїмеаскъ Конфессїзнеа калвінъ, шї о дедо
 Епископълї калвін. Мїтрополїтъл скърѣїт де асърїрї пъръ-
 сї сказъл съ шї се дъсе дн цара ромънеаскъ. Мълдї
 Ромънї, ка съ скапе де гоане, трекаръ ла Калвінїст.
 Епископъл лор днчепъ сѣшї деа тїтъл де Епископ знгъ-
 реск шї ромънеск. Ънгърїї, карїї дела окъзпареа Ънгарїеї
 прїн Търчї днчепъръ съ треакъ дн Ардеал, днчепъръ де
 аїчї дпайте шї маї таре дїн причїна релїгїзнеї; кѣчї дн
 пърдїле сѣпъсе Австрїеї нъ афла протекѣїзне пентрѣ кон-

фесеізнеа лор, алергаръ аша даръ дн провинція гзвернатъ де конфесеізнениі лор. Ноуъ контривізір ла стръмторареа Ромънілор!

§ 10.

Ioann Cіricmъnd Заполѣа, дъпъ че а domnii зиспрезе-
че annі дела moарtea нъмеі сале Ісавелла, непрерывт ера
днкзпцърат де каламітъді, кареле ші нърїсе дн 14. Martіs
1571 ші зрмъ дъпъ ел дн Prinсipat Стефан Баторі. Стареа
Бісерічеі ръсърїтене нъ не есте кзпоскзтъ сзпт гзвернъл а-
честъї Prinсїпе, даръ се паре а Фі Фост преа трїстъ, де
оре че дн адънареа генералъ а църїї дїн annъл 1577 сзпт
ХрїстоФ Баторі зрмъторїл лъї Стефан Баторі, се ашезъ :
ка ромънії, карїї вор вреа съ пъръзеаскъ леџеа гречеа-
скъ, ші се аскзлте dogмеле калвіне дн лїмба лор, съ аї-
въ воїе де ашї аледе Епїскоп, каре се атърне tot деазна
дела Епїскопъл калвін. Dorїnd еъ а те цертърї аїчї нъ-
маї ла історїсіреа днтъмплърїлор бісерїчешї, атъта сжнтъ
totъшї сілїт дн де овъше а поменї, къ дїн времеа ачеаста
саъ днчензт а съ зїче дн леџїле Ардеалълї, 1. къ цър-
нъл афаръ де плата лъкрълї съъ н'аре нїмїка; 2. Бісерїка
лор ера гонїтъ, ші де дрентърї лїпсїтъ; 3. се опреск де
ашї да пе Фїї лор ла днвъдътъръ; 4. Преоції се сзвн
ла лъкрърї іовъдешї, ла контрївздіїшї шї ла діжте; 5. Мі-
трополїтъл се сзвзне ценсърїї Епїскопъллї калвін; 6. Собо-
ръл бісерїческ се фаче нъмаї сзпт прешедїнда Епїскопъллї
калвін, пе каре Преоції ромънії тревзеа съ'л порте дн лек-
тїкъ пе змерїї лор. — Аша даръ третем песте domnїле
лъї Стефан Бачкаї (1604—1606) а лъї Cіricmъnd Ракоці
(1607—1608) а лъї Гавріїл Баторі (1608—1613) а лъї Га-
вріїл Бетлен (1613—1629) шї днсемнът нъмаї атът дн
прївїнда Бісерїчїї, къ Мітрополїції шї Преоції ромънії се
сілїръ неднчетат прїн рзгъмїнте съ довъндеаскъ зшърїрі.

Аша аз дождит ла аннъл 1609 зп привилециѣ дела Гавриіл Баторі: ка Преодіі ромъні, каріі дін юваці саз фѣкэт Преодіі, дзпъ чеші вор депзне опораріѣл кзвеніт пропріетаріѣлзі, сз айвъ воіе de a се мзта кз фамиліа лор, знде ле ва плъча. Гавриіл Бетлен днкъ аз днтъріт ачест привилециѣ 1614, асемінеа ші адзпареа чеа генералъ дін аннъл 1615. Tot дела Гавриіл Бетлен дождиръ Преодіі ромъні чеі дін цара Олтълзі привилециѣл „de a нз маі плъті діжтъ.“ Ачеста се днтърі ші prin Георгіѣ Ракоці I дн 9. Априліе 1633 ші de адзпареа овщеаскъ чеа tot дін ачелаші аннѣ, днсъ сзнт кондиціѣнеа ачееа: „деакъ Епископлъ ромънск ва фі аскълъторіѣ Епископлълі калвінеск.“

§ 11.

Domnia лзі Георгіѣ Ракоці I 1630—1648, пентрѣ Бисеріка поастрѣ есте фоарте днсемнатъ, къчі не дъ о ікоанъ віз деспре стареа еі. Ші адекъ Мітрополітлъ Генадіѣ Георгіѣ Браді, каре аз окжрмзт Бисеріка дела 1627 пълъ 1639 мзрїсе дн ачест аннѣ дін зрмъ, ші дндатъ се адзпъ Сінод де Протопоі ші Преодіі, ші се алесе Мітрополіт Іліе Форестѣ. Ачеста ка зп апъръторіѣ зелос ал Бисерічіі сале, лепъдъ дін Бисерічіі кърціле тіпърїте де Калвіні, каре ераз пліне де днвзъдътрї непотрївіте догмелор поастре, ші дн парте Катехісмъл чел дін партеа стълъпнїреї калвініане тіпърїт пе сеама Бисерічіі поастре, ші сз стъръді дн tot модъл, а реціне пе аї некторі де а трече ла калвінісмѣ. Ачесте мзсърї але Мітрополітлзі Іліе днфърїѣ пе Калвіні, ші ачестіа порнпїръ інтрїці асзпра лзі, трасеръ пе о сзмъ де Преодіі дн партеа лор, адзсеръ ші алте пжрї асзпра лзі, стрїнсеръ ла аннъл 1643 зп Сінод ла Бълград, знде депзсеръ пе Мітрополітлъ Іліе дін сказп, ші алесеръ пе Стефан II де Мітрополіт; пре кареле дн днтърі ші Пїнціпеле Георгіѣ Ракоці I сзнт ніде кондиціѣні фоарте дежосїтаре,

ші адекъ дитре алтеле, *a)* ка съ примеаскъ катехистъл, че і с'а дат лзі, ші съ факъ, ка ші де чеіалалці съ се прімеаскъ; *b)* ка съ съвршеаскъ дигропъчизніле дъпъ дати-на прімітъ де Калвіні; *c)* ка съ діе дп tot annъл Сіnod, ші съ се сфътсеаскъ къ Епіскопъл калвінеск дп лъкръріле маі дпсемпате; *d)* фъръ шіреа Епіскопълзі калвін съ пъ дптрепрінъз німік; *e)* съ пъ дпгроане, нічі съ кзкзне, нічі съ вотезе врезн ђнгър, ші totdeodatъ съ опреаскъ ші пе Преодіме дела слъжвеле преоцещі ла ђнгърі; *f)* цінътріле Альморълзі, Оръшіеі, Хадегълзі, ђнідбреі, Ліеі, Крішълзі, ші треі Протопоіатърі дін цара Фъгърашълзі се скот де сълт жрідікцізнеа мітрополітанъ, remăind Мітрополітълзі нъмаі атъта дрепт асъпра лор, кѣт і се ва дпгъдзі дін партеа Епіскопълзі калвінеск.

Фіінд аічі ворва де слъжвеле преоцещі прін Преодіі nostrі ђнгърілор Фъкzte, тревзе съ дпсемпът, къ ачеста нічі дптр'ън кіп нъ се поате дпцеледе, ка кѣм Преодімеа ноастръ ар фі кѣтезат а слъжі слъжве преоцещі врезнзі ђнгър адевърат, пентрѣ къ зпъл ка ачеста нічі къ ар фі пріміт пе Преотъл nostrѣ дп каса са, съ'ї факъ слъжвъ, даръ лъminat се веде, къ Калвініі аз трас ла сіне къ пѣтереа пе маі мълді Ромъні, каріі дпсетаді де мѣнгъере сѣфлетеаскъ, пре сълт аскзнс алергаз ла Преодіі лор ромъні, каріі апоі пентрѣ асемінеа слъжве се осъндеаз де Прінціпіі калвіні, дін каре прічінъ дшї лъсасе Епіскопъ калвін тітлъл де Епіскоп ал ђнгърілор ші ал Ромънілор. Прелжпгъ toate амъдріле ші гоанеле ачесте нъ нѣтѣ Епіскопъл калвін а се фолосі мълтъ време нічі къ тітлъл ачеста, нічі, къ цінътріле съспоменітелор локърі, пентрѣ къ ачеле се съпъсеръ маі пре зртъ де Георгіѣ Ракоці ІІ еаръші Мітрополіеі ноастре.

Съз тимъла Метрополией ачестыи Стефанъ II с'аз тимъ-
рит ла Белград дн типографіа Метрополией Testamentъла чел
Ноѣ, ла аннъл 1645. Дн ачестъ карте се афлъ титъла лъи
Георгіа Ракоци ка Рецелъи дин Ардеал, ши съвскрипциѣнеа
Метрополитълаи Стефан дн зрмъторіа кпн: Сімеон Стефан
Архіепіскоп ши Метрополит скаонълаи Българдъ-
лъи, Вадълаи; Марамърешълаи ши а тоатъ цеара
Ардеалълаи.

§ 12.

Дъпъ Метрополитъла Стефан, каре дн аннъл 1651 ма-
rice, аз зрмат Данил, каре, нъ се шие дин че прічинъ,
аз пъръсит сказълъ съз, ши аз трекъи дн цара ромънеаскъ
ла аннъл 1656, ши дн локъла лъи дн tot ачелаші аннъ саз
алес Савва, кареле фъ зълъ динтре Метрополициі чеі рарі;
ел нъ крѣдъ нічі зп мизлок де а ридіка Бісеріка ши Метро-
поліа са, ши де а зшора стареа Преоцией. Прін патиміле
лъи Ракоци II аз devenit цара Ардеалълаи дн резвоиѣ къ
Търчиі, ши къ Търаріі, каріі ла аннъл 1658 пѣстіръ цара
къ Фок, ши къ Сабіе, стрікаръ четатеа Българдълаи, ши къ
дѣлса дин презлпъ ши Метрополіа поастръ. Савва тжнгъіе
пре непорочициі съі Крещині ши Преоді къ ворбе ши къ Фац-
те; прин неовосителе сале стързінде дожди дела повл
Принципе Акациъ Барчаі зп привілециі 1659, прин каре Прео-
циі се скзтеск де тоате дъріле. Tot дн днделесъл ачеста
дожди Метрополитъла Савва ши дела Міхаіл Анафі I доъ
привілециі дин 1663 ши 1673. — Пентрѣ рестахрареа рези-
денцией митрополитане челеі стрікате прин Търчиі, плекъ
Савва дн Рѣссіа, ши адъпъ вані де аколо. Даръ дин при-
чина евлавией ши рѣвнеі сале пентрѣ Бісеріка са дши фъкъ
марі неприетені пре Калвині, ши маі вжрѣс де Епископъла
лор Міхаіл Тѣфео, каре аз порнит къ реле асъпра дѣлсълъи,
дъпъ каре гонирі зрмъ денънеа, днкідереа ши малтра-

тареа лѣи. Bezī челедалте деспре хртѣрїле хреї Епіскопк-
лѣи калвін дн I. парте а Промеморїеї § 8. —

§ 13.

Хртѣторїѣ лѣи Савва ера Іосїф, каре дн аннѣл 1682 аз
рѣносат, шї хртѣ лѣи tot дн ачелашї аннѣ Іоасаф. Нічї аче-
ста нѣ пѣсторї мѣлт, чї дн аннѣл 1684 фѣкъ лок лѣи Сав-
ва III шї ачеста 1687 лѣи Варлаам; Дела ачест Мітрополїт
авем о карте, „Молїтвенїк“ тїптрїть дн Мітрополїа Бѣлград-
лѣи ла аннѣл Домнѣлї 1689. Дн каре аша четїм тїтѣла
Мїтрополїтѣлї Варлаам: Варлаам Архіепїскопѣл шї
Мїтрополїтѣл сфїнтеї Мїтрополїї аї Бѣлградѣ-
лѣи, аї Вадѣлї, аї Сїлвашѣлї, ал Фѣгѣрашѣлї
шї ал Марамѣрѣшѣлї, шї ал Епіскопїлор дн
Цара Шнѣреаскѣ. Амѣндоѣт кѣрѣїле ачесте ле авем
ачѣлї.

Дѣлѣ Мїтрополїтѣл ачеста хртѣ ла аннѣл 1693 Теофїл.
Ачестѣ репедѣ мѣтаре де шасѣ Мїтрополїцї дн треїспрезе-
че аннї не дѣ о віе довадѣ деспре старѣа чѣа жалнїкъ а
Мїтрополїцїлор пострї дн Бѣлград, шї а Бїсерїцїї поастрѣ
дн времїле ачеле, прекъм шї цїркѣмстанцїа ачѣа, къ Мї-
трополїтѣл Теофїл с'аз сїмѣїт сїлїт ашї пѣрѣсї леѣѣа са,
шї асе знї къ Бїсерїка католикѣ. Ачест Мїтрополїт аз рѣносат
дн аїнѣта сѣвѣршїреї лѣкрѣлї ачестѣїа де дѣнскѣ пропѣсѣ
дн аннѣл 1697, шї де Мїтрополїт дрепѣкредїнѣос се алѣсѣ
Атанасїе, кареле де шї се арѣтъ таре шї сѣторнїк дн ор-
тодоксїа поастрѣ, totѣшї нѣ мѣлт дѣлѣ ачѣа ш'аз мѣстат
кѣѣѣл сѣв, шї аз деплїнїт челе недеплїнїте прїн Теофїл
дн прївїнда пѣрѣсїреї леѣїї сале стрѣмосешїї.

§ 14.

Лѣкрѣл ачеста ал знїеї дѣде нѣмаї декѣт прїлежѣрї
похѣ шї ла маї аспре гоане асѣпра Бїсерїцїї шї Крещїнї-

лор пострі рѣсъритені, прекум ши ла ачеа, ка фиінд попорѣл ромѣнск днтре сине десвинат, ши партеа ноастрѣ фѣръ Архіереу рѣмасъ, съ се днфрѣкошеуъ попорѣл рѣмас дн леѣа са сѣрѣмошеаскъ; деспре каре кѣпѣтѣнд днкъношндаре Дмпѣратѣл Леополд лѣсъ сѣнт 12. Септ. 1701 преаднѣрата ординѣзне, прин каре нимѣше Днналтачелаш тоате амѣнинѣрѣле, кѣ каре връжташиі Бисерѣчиі ноастрѣ днспѣимжнтаз пе Крешѣниі пострі, ши лимпеде декиарѣ: кѣ Днналтачела ласъ пе тоѣі Ромѣниі дн леѣа лор кѣ паче, карѣі нѣ вреаз а се зні, ши вреа, ка tot incѣл дн паче ши дн лимѣше съ трѣаскъ дѣпѣ леѣа са, ши карѣі де ачасѣ дналѣ порѣнкѣ нѣ вор аскѣлта, вор сѣмѣі жниа ши педѣанса дмпѣрѣтеаскъ. Ши фиінд кѣ Крешѣниі пострі ши пре лѣжгъ скѣтинѣа ачасѣ дмпѣрѣтеаскъ ерау апѣсаѣі, саз плѣнс ла дналѣл Трон дмпѣрѣтеск ал Мариѣі Тересѣа, каре саз днѣрат а словози 1754 зн Декрет дмпѣрѣтеск дн зрѣнтоареле: „аззѣнд кѣ мѣлтѣ чартѣ ши гѣлчавѣ, ши рѣсврѣтирѣ се факѣ дн цара ноастрѣ а Ардеалѣлѣі днтре неамѣл чел ромѣнск, пентрѣ леѣе ши крѣдинѣгѣ; — лѣсжнд челелалѣ афарѣ — пентрѣ ачеа ка съ се домолеаскъ днпротѣвниѣі ши фѣкѣторѣі де реле, съ фѣе паче де аѣі днainte, драоѣте, ши възнѣ лимѣше днтре оамѣні, ши маі мѣлѣ жалѣе ши плѣнсорѣ съ нѣ маі фѣе днainteа Дмпѣрѣѣіѣі ноастрѣ пентрѣ леѣе ши пентрѣ крѣдинѣгѣ, Неамѣлоѣтивѣ алѣ да Декретѣл кѣ печѣтеа Мѣѣстѣѣіі Ноастрѣ днтѣрит, словод съ фѣе Ромѣнілор дн Ардеал а ѣinea леѣеа чеа грѣчеаскъ, ши ашѣ ѣinea Преодѣі дѣпѣ рѣндѣеала Бисерѣчиі Рѣсърѣтѣлѣі, ши ѣине ва вреа де а са възнѣ воѣнѣгѣ а прѣмі знѣѣіа, съ фѣе словод, еарѣ ѣине нѣ ва вреа де възнѣ воѣе, кѣ пѣтереа нимѣні съ нѣ дндрѣснеаскъ ал сѣлі, кѣ зніі ка аѣеіа де се вор ши кѣ нѣмеле, ка ніѣше рѣсврѣтиорѣі сѣрѣкѣторѣі де паче ши де лимѣше, ши ка ніѣше кѣлѣкѣторѣі де леѣе ши де порѣнѣилѣ Мѣѣстѣѣіі Ноастрѣ дн грѣа зрѣіе ши

pedeapcъ vorъ кѣдеа.“ — Ашиждереа ши Дмпъратъл Іосиф II сѣнт 10. Август 1782 prin Patentъл дмпърътеск поръчеше: ка Незниціи несминтѣ съ се ласе ши съ се џие ши d'ачѣ дпainte днтрѣ авереа Бисеричлор, а каселор челор де рѣгъ, а каселор ши фондърилор преоцещѣ, каре ле аз акѣт. Окжрмѣреа ачестѣ Дмпърат маре есте дпсепнатъ pentрѣ пої ши дин прѣвѣнѣа ачееа, къ Дпалт ачелашѣ саз дндѣрат а резолва пе зп Архѣпѣсторѣѣ pentрѣ Епархѣа поастрѣ, ши prin ачаста а рестаѣра Бисерѣка рѣсърѣтеанъ дин Ардеал, дпсѣ нѣ prin Mitрополѣт, чѣ нѣмаї prin зп Епископ, каре се киема Гедеои Никитѣѣ 1783. — Дѣпъ ел аз фост Герасим Адамовѣѣ 1791, апої Василѣ Мога дела 1810 — 1845.

§ 15.

Ачастъ есте скърта історѣе деспре стареа Бисеричѣи поастрѣ дин Ардеал ши Ѣнгарѣа, ла каре сіліт сѣнт а овсерва дин рѣвна кѣтрѣ дрентате, къ де ши векѣа классѣцитате а Бисеричѣи рѣсърѣтене дин пѣрѣїле ачесте але Австрѣеї есте афаръ де тоатъ дндѣїалъ, тотѣши мѣртѣрѣеск, къ нѣ пѣтем арѣта нѣчѣ зп лѣкрѣ мѣред дин партеа Бисеричѣи, дпсѣ нѣ кѣ вина поастрѣ, кѣчѣ пої ам авѣт Mitрополѣа поастрѣ, ши ачестѣ аз авѣт тоате челе кѣвените pentрѣ о Mitрополѣе, аз авѣт адекъ Бисеричѣи ши Школѣ дпзестрате кѣ тоате, аз авѣт Резѣденѣа ши Катедрала Mitрополѣеї, аз авѣт Епископѣ, Мѣнѣстѣрѣї, аз авѣт Типографѣа са, аз авѣт Мошѣїле сале; — де знде зрмеазъ, къ мѣна чеа врѣжмашъ ши пѣзмашъ неаз рѣїт тоате, че неаз фост маї сѣїнт ши маї преѣїт, ши ачаста аз фост domnѣа зпгѣреаскѣ, pentрѣ каре саз бѣѣт стѣрѣвѣнѣї пострѣ асѣпра Тѣрчѣлор, ши Тѣрчѣї нѣ неаз фѣкѣт атѣта стѣкарѣе, ка фѣїї domnѣеї зпгѣрѣещѣ, карѣї аз ватѣкорѣт ши аз педепѣт пе Mitрополѣїї пострѣ крѣдѣнѣа ши евлавѣа лор кѣтрѣ лѣѣеа

лѣи Христосъ, неаѣ рѣнитъ Митрополіа, неаѣ рѣнитъ Бісерічле ші Мънѣстіріле ші Шкоалеле, ші Мошіле лор; неаѣ gonit ші prigonit Преодімеа ші tot Попорѣл; не Преодіі ші не Попореніі nostrі іаѣ сіліт а да зечѣсала ла Преодіі de alte religіі; неаѣ адѣс ла о старе, дн каре нічі атѣта лок нѣ ам пѣtat аѣа, знде сѣ ашѣзѣм кѣ лѣкѣнѣца не Епіскопѣл чел дела Дмпѣратѣл Іосіф II denzmit. Ші аша ла annѣл 1819 саз кѣмпѣрат кѣ ваніі дін міла Кредінілор nostrі а-дѣнаціі каса de Епіскопіе ла Сівііѣ, дпсѣ ші аѣеаста кѣ шарі грѣштѣді дін partea маѣістратѣлѣі сѣсескѣ дін Сівііѣ пѣсе, каре ші дрѣнтѣл de а посѣдеа о асемenea касѣ дп-трѣ джншіі вѣраѣ ал денѣга нѣлт prigonітѣлѣі nostrѣ Клерѣ, пѣлѣ че дндѣратѣл Дмпѣрат Франчіск I аѣ хотѣрѣт лѣкрѣл аѣаста дн partea Клерѣлѣі nostrѣ. — Пре лжнѣгѣ toate а-ѣесте недрѣнтѣдірі, днкѣ нічі аѣтѣзі нѣ се сѣіеск вѣрѣадіі конѣтіздіеі злѣгрѣдіі а не фаче дмпѣтѣчнші ші дожене, кѣ е Преодімеа ноаѣтрѣ інкѣлѣт, кѣ п'авем школі, ші по-пореніі nostrі нѣ сѣнт днвѣдаці! Аша есте. Дпсѣ аѣ доарѣ аноаѣтрѣ е вина, кѣ сѣнтѣм аѣтѣзі ѣрѣачі ші днжосіціі дн toate?

§ 16.

Пентрѣ дилеспіреа кѣпрінсѣлѣі челор аічі дпainte а-дѣсе, адаог, зн Конспект ал Митрополіцілор nostrі кѣ дп-семпареа хропикѣ а пѣсторіеі лор, ші адекѣ

1. Іоанікіс 1479.	8. Савѣа III. 1656.
2. Стефан I. 1557.	9. Іосіф 1680.
3. Іоанн 1599.	10. Іоасаф 1682.
4. Генадіс 1627.	11. Савѣа IV. 1684.
5. Ліе 1637.	12. Варлаам 1687.
6. Стефан II. 1643.	13. Теофіл 1693.
7. Данііл 1651.	14. Атанасіс 1698.

§ 18.

Епископії Ардеалзлі де лееа рѣсърітеанъ дела вре-
меа редппоіреї Епархіеї прип Императзл Іосіф ІІ ераѣ
ачедіа:

1. Gedeon Nikitič 1783.
2. Герасим Адамович 1791.
3. Василѣ Мора 1810.
4. Andreiș Pașana 1848.

Enicroni Apbeizati de reyes pacificas deas que
men bequonipoi Enaxiei qum. Jmanpater locit II epas
aveitja:

1. Ledon Ninita 1783.

2. Tepacim Adamois 1791.

3. Pacia Mora 1810.

4. Andeis Hlaxas 1842.

Bibl. Univ. Cluj
Nr. 1924 1923